

מעדותה של רבקה וולבה על הקיום במחנה שטוטהוף

...זה היה מחנה שטוטהוף (Stutthof). והכניסו אותנו למחנה. התפשטנו לגמרי, זה היה כעבור יום. באותו יום הגענו לפנות ערב, אז למחרת הביאו אותנו על יד בית המרחץ שלהם. פחדנו, אבל זה לא היה כל כך נורא. שמענו שיש דבר כזה שמרעיבים וזה. אז קבוצות קבוצות נכנסו, ולא ראינו אם הם יוצאים. חשבנו שכולנו- הם לקחו מאתנו שעונים, והכניסו לכיס. לא אספו בשביל לשלוח שלל לגרמניה, אלא לעצמם. ונכנסנו אחר כך, הקבוצה שלי, וחשבנו מה יהיה, מה יהיה. היינו קצת אדישים. קצת פחד, קצת אדישות. ואחר כך לקחו לנו את הכול, נעליים וזה, והכניסו אותנו למקלחות. עוד את הנשים, וכמה בנות הם בדקו - רופא נשים בדק אותן אם לא החביאו שם. זה היה נורא. זה היה חסד למי שהם לא בדקו...

אז טוב, כאילו התרחצנו, לא היה סבון אז פתחו קצת ברו ויצאנו רטובים, ושם עמדו כאלה קאפו, נשים גרמניות, ונתנו לכל אחד בגד, פיז'מה, מה שיש שמה ב'יד ושם', עם פסים, של גבר, בלי נעליים, ושלחו אותנו לצריפים. ושם היינו כמה שבועות. ככה כל בוקר וערב אפל - המסדר. לעמוד כשעוד היה חושך וברטיבות של הטל בלי נעליים זה היה קשה, על החצץ לעמוד. וכל יום הביאו סיר עם אוכל, וזה חילקו. כל היום היינו שוכבים על המיטות האלה של עץ, ודיברנו והזכרנו.

ש. כמה הייתן בצריף?

ת. היינו כולנו, איזה 500.

ש. כמה שכבתם במיטה?

ת. כמה שנכנסו.

ש. במיטה אחת?

ת. כן, כן. כמה. לא מיטה לבן אדם. כמה שהצטופפו. שתיים, שלוש. וכעבור כמה שבועות, לילה אחד הדליקו את האור. היו שומרות אותנו אלה הקאפואיות, גסות כאלה, רעות. הדליקו את החשמל, שכל הנשים והילדים יצאו.

ש. מה זה כל הנשים?

ת. כי היו בחורות, והיו נשים עם ילדים, ואת הילדים לא רצו לסחוב, כי שלחו אותנו לעבודה. אז שכל הנשים והילדים יצאו, מעבירים אותן למחנה מיוחד עם תנאים יותר טובים. ויצאו. בטח שלחו אותם שמה לקרמטוריום. ועוד כעבור כמה שבועות לקחו אותנו ונתנו לנו בגדים. איך נתנו לנו בגדים? שמו ערימה עם בגדים, וכל אחד צריך לרוץ ולתפוס. ואוי ואבוי. היו כאלה שתפסו שמלות גדולות, או שמלות ערב, וצחקו מהם הגרמנים. וזה היה הלבוש לכל החודשים, ללכת לעבודה יום יום בשמש, בגשם, עם כל הסבך הזה. הם נתנו אז נעליים בלי גרביים.

ש. כל שלושת השבועות שהייתם שם לא הלכתם עם נעליים? הייתן יחפות כל הזמן?
ת. אבל לא הלכנו לשום מקום. יצאנו רק החוצה למסדר, ואחר כך נכנסנו חזרה...
ש. בשטוטהוף התאכסנתם בעצם בצריף אחד?
ת. כן, הליטאים. אלה מליטא. כל צריף וצריף - היו צריפים ארוכים. בין כל צריף לצריף היה גדר תיל, ובין שורה אחת לשניה, היו שני גדרי תיל, ולמעלה היה כזה עמוד, ולמעלה כזה...
ש. תאורה?
ת. תאורה היתה חזקה מאוד. אבל היה שם שומר למעלה. יכולנו לדבר בינינו, בין אחד לשני.
ש. היה קשר עם הצריפים האחרים? עם מי שהיו שם מקודם?
ת. לא היו הרבה מקודם. זה היה סגור. זה היה מקום חדש. רק חול, נוראי, לא עץ.
ש. את יודעת מנין באו הקאפו שלכם?
ת. אלה היו גרמניות, שהן היו מהעולם התחתון...
ש. באותה תקופה שהייתן בשטוטהוף, מה מבחינת התנאים הסניטריים? אני מבינה שאוכל היה מעט מאוד, פעם אחת ביום צלחת מרק?
ת. לנו היתה חתיכת לחם בזמן הראשון, אחר כך כבר לא היה.
ש. היו מחלות?
ת. בהתחלה לא. יש שלבים שלבים פה. היינו שם רק חודש, ואפשר היה להתקלח. השירותים - זה היה בשבילנו עינוי. שהיו עשר אסלות בחדר אחד. היה לנו קשה. היו יוצאים בלילה, כדי שלא לשבת כולם ביחד. אז יכלו, זה עוד היה בסדר. לבשנו, וזה היה עוד חדש. הפיז'מות היו חדשות, כי המחנה היה חדש, וגם האסלות היו נקיות וחדשות. היה הכול שם חדש בשירותים האלה. נשארנו רק חודש ימים.
ש. לקחו אתכן לניקיון גם בצריף ובשירותים?
ת. לא. אולי הם לקחו. אני לא זוכרת. כנראה היה נקי, היה שם נקי. כנראה תפסו איזה נשים לעשות את זה. אבל היה נקי, כי אנחנו חזרנו מהבית, ועוד היינו רגילים לניקיון. רק בגדים לא היו לנו להחליף.

מקור: ארכיון יד ושם 6514 – O.3